

Scooter Theorieboek 2024

Rijbewijs AM - De complete lesstof voor het CBR theorie-examen

EEN UITGAVE VAN

LENS
VERKEERSLEERMIDDELEN

Hoofdstuk
1

2 Wetgeving

2 Gedragsregels / 8 Rijden onder invloed
11 Eisen aan voertuigen / 20 Rijbewijsplicht

Hoofdstuk
2

26 Voertuigkennis

26 Voertuigeisen / 34 Verlichtingseisen
38 Eisen aanhangwagen en gebruikseisen

Hoofdstuk
3

40 Gebruik van de weg

40 Weggebruikers / 43 Plaats op de weg / 50 Inhalen
53 Oprijden en afslaan op kruispunten / 56 Snelheid
59 Stilstaan, parkeren en plaatsen

Hoofdstuk
4

67 Voorrang en voor laten gaan

67 Gedrag op kruispunten / 72 Gedrag bij afslaan
75 Kwetsbare verkeersdeelnemers

Hoofdstuk
5

**78 Bijzondere wegen, weggedeelten,
weggebruikers en verrichtingen**

78 Bijzondere wegen / 81 Bijzondere manoeuvres
85 Bijzondere voertuigen

Hoofdstuk
6

**92 Veilig rijden met het voertuig
en reageren in noodsituaties**

92 Communicatie / 95 Gebruik van verlichting
97 Helmplicht, rijden met passagiers en mobiele telecommunicatie
103 Handelen bij pech en ongevallen, rijden in tunnels

Hoofdstuk
7

108 Verkeerstekens en aanwijzingen

108 Werking verkeerstekens / 117 Verkeerstekens op het wegdek
126 Verkeersborden betekenis / 145 Bebakening en aanwijzingen

Hoofdstuk
8

**150 Verantwoorde verkeersdeelname en
milieubewust rijden**

150 Verkeersinzicht en rijgedrag / 155 Afstand bewaren en zicht
166 Wegsoorten en weggebruikers / 171 Milieu / 173 BRAVO-A en
algemene veiligheidseisen / 185 Praktijkexamen brommobiel

Wetgeving

Begrippen

Overal door dit boek heen vind je begrippen. Deze zijn te herkennen aan dit kader met de gekleurde balk ervoor. De begrippen worden uitgelegd op de plek waar ze voor het eerst in de tekst gebruikt worden. Zo is het meteen duidelijk waarom je een begrip moet kennen. Onthoud de begrippen goed. De meesten kom je ook verderop in het boek of in het theorie-examen tegen.

Begrip bromfiets

Onder het begrip 'bromfiets' valt niet alleen de scooter waarmee je 45 km/u mag, maar ook de snorfiets, brommobiel en speedpedelec. Om het boek leesbaar te houden, wordt de algemene term 'voertuig' gebruikt bij informatie die over alle bromfietssoorten gaat. Gaat het specifiek om één van de voertuigen, dan staat dat erbij.

Gedragsregels

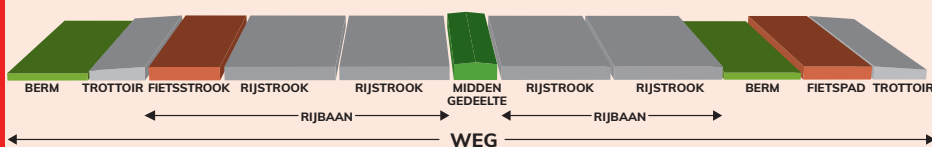
Als je aan het verkeer deelneemt, moet je je aan bepaalde gedragsregels houden. Dit zijn algemene regels die opgesteld zijn om te zorgen dat:

- het veilig blijft op de weg;
- de weg bruikbaar blijft;
- het milieu zo min mogelijk wordt belast;
- fraude wordt voorkomen.

Wegen

Alle wegen of paden waar openbaar verkeer overheen kan rijden of lopen. Hierbij horen ook de bruggen en tunnels. Ook de paden en bermen horen bij de weg.

Dit wil zeggen dat een weg alles is van sloot tot sloot of van gevel tot gevel. Een trottoir (stoep) hoort dus ook bij de weg, net als een fietspad dat van de rijbaan is afgescheiden door een berm of trottoir.

Bevoegd persoon

Personen die het verkeer mogen regelen en naar officiële documenten mogen vragen. Dit zijn:

- Officieren van justitie
- Politieagenten
- Militairen van de Koninklijke Marechaussee
- Ambtenaren van de Rijksbelastingdienst
- Ambtenaren van Dienst Wegverkeer en verkeersinspecties
- Ambtenaren van Rijks- en provinciale waterstaat
- Opsporingsambtenaren vallend onder verschillende Ministeries

Aanwijzingen

Iedere weggebruiker is verplicht om alle aanwijzingen van bevoegde personen op te volgen.

Daarnaast zijn er ook verkeersbrigadiers (ook wel bekend als klaar-overs) waarvan je de aanwijzingen moet opvolgen. Zij mogen je alleen laten stoppen.

Een verkeersbrigadier mag jou alleen laten stoppen.

Een militair van de Koninklijke Marechaussee mag aanwijzingen geven die je moet opvolgen. Ook mag hij om jouw officiële documenten vragen.

Verplichte medewerking

Als een politieagent of een ander bevoegd persoon jou laat stoppen, mag deze jou vragen om een aantal documenten. Deze moet je verplicht bij je hebben en laten zien als dit gevraagd wordt. Het gaat hierbij om:

- Het rijbewijs.
- Het kentekenbewijs van het voertuig waarmee je onderweg bent.
- Een gehandicaptenparkeerkaart als je deze nodig hebt voor het voertuig dat je bestuurt of de plek waar je parkeert.

Daarnaast mag een bevoegd persoon jou verplichten om mee te werken aan een onderzoek naar alcohol-, drugs- of medicijngebruik. Dat betekent dat je verplicht bent om mee te werken aan een ademanalyse (blaastest), oefeningen om te controleren

of je nog goed kunt zien en praten, of een speekselcontrole voor de opsporing van drugsgebruik. Je kunt zelfs worden verplicht om bloed te laten afnemen, bijvoorbeeld als je weigert een blaastest te doen of als het afnemen van de blaastest niet lukt. Er moet dan wel een goede reden zijn om te denken dat je alcohol of drugs gehad hebt.

Hinder of gevaar veroorzaken

Er staan heel veel regels in de wet. Hierin staat duidelijk genoemd wat wel en niet mag. Zo mag je niet sneller rijden dan toegestaan, moet je je aan verkeersborden houden en mag je niet doorrijden bij rood licht. Maar er is nog veel meer hinderlijk of gevaarlijk gedrag te bedenken dat niet letterlijk is genoemd.

Voor dit gedrag is artikel 5 van de Wegenverkeerswet bedoeld. Hierin staat dat niemand zich zo mag gedragen dat er hinder of gevaar ontstaat, of kan ontstaan, op de openbare weg. Hoe dit gevaar of deze hinder wordt veroorzaakt, maakt voor deze regel niet uit. Deze regel geldt ook als je zelf niet deelneemt aan het verkeer.

Kapstokartikel

Artikel 5 van de Wegenverkeerswet verbiedt je om hinder of gevaar te veroorzaken in het verkeer. Het wordt ook wel het 'kapstokartikel' genoemd. Dit heet zo, omdat gevaarlijk gedrag dat niet letterlijk in de wet genoemd staat, aan dit artikel kan worden 'opgehangen'. Als jij iets doet dat niet direct verboden is door middel van een bord of een verkeersregel, maar je veroorzaakt hierdoor wel hinder of gevaar op de openbare weg, dan kun je door artikel 5 van de Wegenverkeerswet alsnog een straf krijgen.

Verlaten plaats ongeval

Is er toch iets gebeurd in het verkeer en ben jij daarbij betrokken? Dan mag je de plaats van het ongeval niet verlaten totdat je jouw gegevens en de gegevens van jouw voertuig hebt achtergelaten bij de andere betrokken personen of de politie. Het maakt daarbij niet uit of jij schuld had of niet.

Ga je toch weg zonder je gegevens achter te laten, dan pleeg je een misdrijf. Alleen als je jezelf vrijwillig binnen 12 uur meldt bij de politie, kun je nog onder je straf uitkomen. Je moet dan niet voor die tijd al door de politie als verdachte zijn aangehouden.

De plaats van het ongeval verlaten en daardoor een slachtoffer in hulpeloze toestand achterlaten, is altijd strafbaar. Ook als je je daarna alsnog meldt. Dit geldt ook als je het ongeval alleen maar hebt zien gebeuren!

Wedstrijd op de weg

Je mag op de openbare weg geen wedstrijdje houden. Je mag bijvoorbeeld geen wedstrijdje doen wie het snelst kan optrekken bij het verkeerslicht. In dat geval is niet alleen de bestuurder maar ook de eigenaar of houder van het voertuig aansprakelijk.

Invordering rijbewijs

De politie kan je rijbewijs invorderen. Dat wil zeggen dat je rijbewijs wordt ingenomen als je staande bent gehouden omdat je je hebt misdragen in het verkeer. Zij sturen het rijbewijs dan op naar de officier van justitie.

Ontzegging van de rijbevoegdheid

Verbod tot het besturen van motorrijtuigen, ook wel een rijontzegging genoemd. Dit is een verbod van enkele maanden tot zelfs jaren. Je kunt dit opgelegd krijgen door de officier van justitie of een rechter, nadat je je hebt misdragen in het verkeer.

De ontzegging van de rijbevoegdheid kan oplopen tot twee jaar voor lichtere en tot vijf jaar voor zwaardere overtredingen en misdrijven. Bij deze laatste moet je denken aan dood of letsel door schuld, rijden onder invloed en rijden tijdens een ontzegging. Ga je binnen korte tijd opnieuw de fout in, dan kunnen deze straffen verdubbeld worden.

Ongeldigverklaring rijbewijs

Ja je meerdere keren de fout in, of ben je om een andere reden niet meer rijvaardig, dan kan je rijbewijs ongeldig worden verklaard. Je mag dan geen motorrijtuigen meer besturen waarvoor je dit rijbewijs nodig hebt. Je mag in dat geval dus wel fietsen, of rijden in of op een voertuig waarvoor geen rijbewijs nodig is. Je kunt ook een ongeldigverklaring krijgen voor één categorie, waarbij de andere behaalde categorieën wel geldig blijven.

Levensgevaarlijk rijgedrag

Als jij je expres niet houdt aan een verkeersregel waardoor er iemand zou kunnen overlijden of zeer zwaar gewond zou kunnen raken, kan dit onder artikel 5a van de Wegenverkeerswet extra zwaar bestraft worden. Zelfs als er niemand gewond is geraakt. Dit maakt het makkelijker om zwaarder te kunnen optreden tegen roekeloos rijgedrag. Gedrag dat hieronder valt is onder andere gevaarlijk inhalen, door rood licht rijden, het negeren van een rood kruis en het vasthouden van de mobiele telefoon.

Handhaving op rijgedrag

Je rijbewijs kan worden ingevorderd als je te veel misdraagt in het verkeer. Dit betekent dat deze wordt afgepakt door de politie. Je rijbewijs wordt dan opgestuurd naar de officier van justitie. Deze beslist binnen 10 dagen of je je rijbewijs een tijdje kwijt bent of dat je het rijbewijs terugkrijgt.

In beide gevallen kan het zijn dat aan de rechter wordt gevraagd de uiteindelijke straf te bepalen. Deze kan dan een boete en een ontzegging van de rijbevoegdheid opleggen.

In de periode dat je een ontzegging van de rijbevoegdheid hebt, mag je **geen enkel** motorrijtuig meer besturen.

Het innemen van je rijbewijs op basis van je rijgedrag wordt gedaan als je:

- meer dan 30 km/u sneller rijdt dan toegestaan;
- hinder of gevaar veroorzaakt.

Ook kan er in die gevallen een melding worden gemaakt bij het CBR (Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen). Deze gaat in dat geval onderzoeken of je nog wel rijvaardig genoeg bent om op een bromfiets te mogen rijden.

De afkorting CBR staat voor Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen. Het CBR bepaalt of iemand wel of geen rijbewijs krijgt. Ook bepaalt het CBR of je het rijbewijs mag houden zodra er twijfels zijn over je rijvaardigheid. Het CBR neemt zowel de theorie- als de praktijkexamens af. Een aparte afdeling van het CBR is het BNOR, het Bureau Nader Onderzoek Rijvaardigheid. Hier kom je bijvoorbeeld terecht als je vier keer achter elkaar bent gezakt voor je praktijkexamen.

Verboden te rijden

Ga je toch rijden in of op een motorrijtuig terwijl je een ontzegging van de rijbevoegdheid hebt, dan pleeg je een misdrijf.

Dit geldt ook als je gaat rijden in een voertuig waarvoor je een rijbewijs nodig hebt terwijl dit rijbewijs ongeldig is verklaard.

OPDRACHTEN 1.1

- 🍏 Scan met de camera-app de QR-code
- 📱 Download de gratis 'QR-code reader'-app en scan de QR-code

Heb je nog geen toegangscode?
Dan kan je deze online aanschaffen.

🔗 Kan je de QR-code niet scannen? www.theorieboek.nl/bromfiets/opdrachten/1-1/

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Voertuigkennis

Voertuigeisen

Als je op de openbare weg gaat rijden met een voertuig ben je verantwoordelijk voor de technische staat en het juiste gebruik van dit voertuig. Het maakt niet uit of dit nu een motorvoertuig, bromfiets of een fiets is. Het voertuig moet voldoen aan de permanente eisen (algemene technische eisen) en de gebruikseisen.

Permanente eisen

Dit zijn de algemene technische eisen die gesteld worden aan een voertuig voordat deze wordt toegelaten in Nederland. Deze beoordeling wordt gedaan door de Dienst Wegverkeer (de RDW). Dit gaat bijvoorbeeld over welke verlichting er op een voertuig mag en moet zitten, hoe breed en hoog een voertuig mag zijn en welke voorzieningen erop moeten zitten.

Gebruikseisen

Dit zijn de eisen die gesteld worden aan bijvoorbeeld het vervoeren van passagiers en lading, of het trekken van een aanhangwagen.

Aansprakelijkheid permanente eisen en gebruikseisen

Voor deze eisen ben je niet alleen als bestuurder verantwoordelijk. Ook de houder of eigenaar van een voertuig is hiervoor verantwoordelijk. Als jij een bromfiets leent van iemand en die bromfiets mist bijvoorbeeld de kentekenplaat, dan ben jij daarvoor verantwoordelijk, maar ook de persoon van wie de bromfiets is.

Ditzelfde geldt als jij jouw voertuig uitleent aan iemand die hier op een verkeerde manier mee omgaat. Ook dan zijn jullie beiden aansprakelijk, terwijl jij hier misschien helemaal niks vanaf wist.

Je mag niet rijden of iemand anders laten rijden in een voertuig als dit voertuig:

- *niet deugdelijk (goed) van bouw of inrichting is;*
- *niet goed genoeg is onderhouden;*
- *zo gebouwd of ingericht is dat de bestuurder onvoldoende zicht naar voren of opzij heeft;*
- *op een andere manier niet voldoet aan de gestelde voertuigeisen.*

Zorg dat je altijd weet aan wie je het voertuig uitleent en wat deze persoon ermee van plan is. Maak duidelijke afspraken over het gebruik ervan.

Soorten bromfietsen

Om te weten welke regels gelden voor jouw voertuig, moet je weten onder welke subcategorie van de bromfietsen jouw voertuig valt. Binnen de bromfietsen zijn er vier subcategorieën: de 'normale' bromfiets, de snorfiets, de speedpedelec en de brommobiel. Voor alle categorieën geldt dat de maximale cilinderinhoud nooit meer mag zijn dan 50 cm³ (50cc). In geval van een elektromotor mag het vermogen maximaal 4 kW zijn.

Daarnaast bestaan er ook nog 'bijzondere bromfietsen'. Dit zijn voertuigen zoals een Segway of een BSO-bus (eerder bekend als Stint).

Bromfiets

De 'normale' bromfiets heeft normaal gesproken twee wielen, maar kan er ook drie of vier hebben (brombakfiets of 'langzame' quad). De maximumconstructiesnelheid is 45 km/u. De bromfiets mag dus niet sneller kunnen rijden dan 45 km/u. Een bromfiets heeft een **gele kentekenplaat**.

Speedpedelec

Een speedpedelec is een snelle elektrische fiets waarbij de hulpmotor tot maximaal 45 km/u meehelpt. Omdat de speedpedelec de regels volgt van de bromfietsen mag je ook niet sneller rijden dan 45 km/u. Een speedpedelec heeft een **gele kentekenplaat**.

Snorfiets

Een snorfiets lijkt qua uiterlijk heel veel op een normale bromfiets, maar heeft een maximumconstructiesnelheid van 25 km/u. Een snorfiets mag dus niet sneller kunnen rijden dan 25 km/u. Een snorfiets heeft als enige een **blauwe kentekenplaat**.

Brommobiel

Een brommobiel is een drie- of vierwielige bromfiets met een carrosserie. Dat betekent dat deze deuren en een dak heeft. Deze heeft een maximumconstructiesnelheid van 45 km/u. Een brommobiel heeft een **gele kentekenplaat** en een ronde sticker met rode rand en het getal 45 achterop.

Bijzondere bromfietsen

Deze voertuigen vallen door hun kenmerken niet onder één van de bromfiets-categorieën. De maximumconstructiesnelheid is 25 km/u en ze hebben net als een bromfiets een cilinderinhoud van maximaal 50 cm³, of een elektromotor van maximaal 4 kW. Ze hebben **geen kentekenplaat**, maar moeten wel verzekerd zijn en een verzekeringssticker hebben. Een rijbewijs is niet verplicht. Bestuurders van bijzondere bromfietsen volgen over het algemeen de verkeersregels van de (snor)fietsen.

Een Segway valt onder de categorie bijzondere bromfietsen.

Ook de BSO bus (Stint) valt onder de bijzondere bromfietsen.

Algemene eisen

Wettelijk gezien moet ieder voertuig aan flink wat technische eisen voldoen. Normaal gesproken kun je ervan uitgaan dat een voertuig dat je nieuw koopt, aan al deze eisen voldoet. Als er iets stuk gaat, kan dit betekenen dat het voertuig niet meer aan deze eisen voldoet. Laat je de kapotte onderdelen repareren of vervangen voor originele onderdelen, dan blijft het voertuig normaal gesproken voldoen aan deze eisen.

Je bent zelf verantwoordelijk voor de staat van jouw voertuig. Een jaarlijkse controlebeurt bij iemand die er verstand van heeft is daarom zeker aan te raden.

De technische eisen komen in het algemeen op hetzelfde neer. Alle onderdelen moeten in een goede staat zijn, goed werken en goed vastzitten.

Is jouw bromfiets niet meer in goede staat, dan mag je er niet meer mee rijden.

Ook voor een bromfiets is jaarlijks onderhoud wel verstandig.

Eigen aanpassingen

Pas je zelf iets aan je voertuig aan, dan kan dit betekenen dat dit voertuig niet meer voldoet aan de eisen zoals deze in het kentekenregister staan vermeld. In dat geval moet het voertuig opnieuw gekeurd worden.

Denk hierbij aan:

- Toevoegen van extra gewicht.
- Vervangen van het motorblok.
- Wijzigen van het vermogen of de constructiesnelheid.
- Wijzigen van het aantal zitplaatsen.
- Wijzigen van het geluidsniveau (bijvoorbeeld het monteren van een andere uitlaat).

Zolang een voertuig in deze situatie nog niet opnieuw goedgekeurd is, mag er niet mee gereden worden!

Rode retroreflector

Omdat een voertuig dat stilstaat en uitgeschakeld is meestal geen verlichting aan heeft staan, is deze in het donker slecht te zien. Om te voorkomen dat er andere bestuurders tegenop rijden, moet er altijd een rode retroreflector achterop jouw voertuig zitten. Op een brommobiel zelfs twee. Zonder deze retroreflector(en) mag je het voertuig nergens op de openbare weg (dus ook niet in de berm!) neerzetten.

Retroreflector

Retroreflectoren weerkaatsen licht in dezelfde richting terug als waar het vandaan kwam. Ze maken zo het voertuig waar ze op zitten zichtbaar. Meestal zijn ze rood (achterkant), ambergeel (aan de zijkant) of wit (voorkant).

Retroreflectoren zijn er in verschillende kleuren en zorgen ervoor dat voertuigen ook tijdens parkeren zichtbaar zijn in het donker.

Naast de retroreflector in het lichtarmatuur (de houder van de lamp) zit er achterop de bromfiets vaak ook nog een aparte rode retroreflector.

Kenteken

Aan de kentekenplaat en het voertuigidentificatienummer (VIN) kan een voertuig herkend worden. Dit betekent dat:

- het voertuig ook moet voldoen aan de gegevens die op de kentekencard en in het kentekenregister staan;
- het voertuig voorzien moet zijn van een goed bevestigde en goed leesbare originele kentekenplaat met goedkeuringsmerk;
- het VIN in het chassis, frame of een soortgelijke structuur ingeslagen en goed leesbaar moet zijn. Als deze (deels) is weggehaald zou dit kunnen betekenen dat het voertuig ooit gestolen is.

Massa ledig voertuig

Massa (gewicht) van het voertuig in rijklare toestand (zoals deze vanuit de dealer afgeleverd wordt) verminderd met 7 kg, of zoals deze op het kentekenbewijs vermeld staat.

Lading

Alle personen die je in of op het voertuig vervoert en goederen die je in, op of aan je voertuig vervoert.

Lastdrager

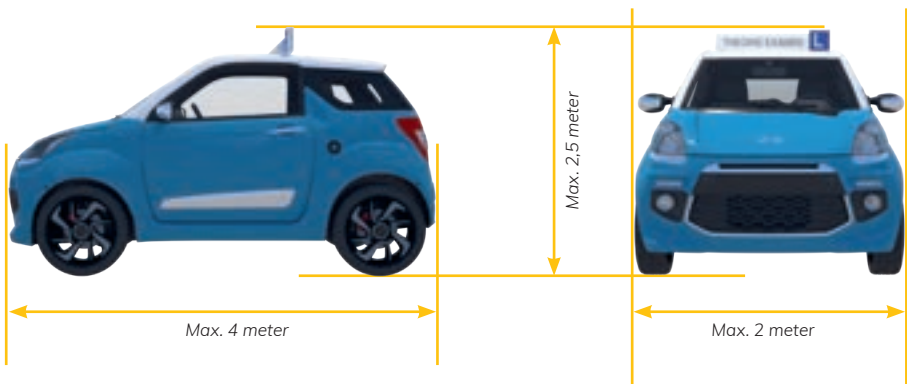
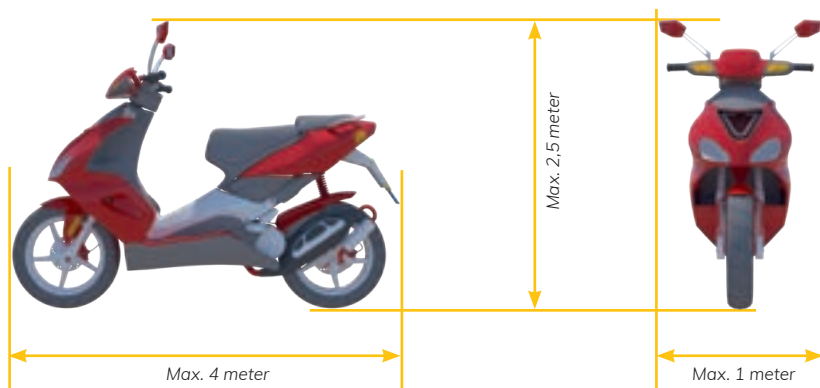
Afneembare of uitschuifbare constructie die bestemd is voor het vervoer van goederen en hulpmiddelen. Denk hierbij aan een bagagedrager of kofferrek achterop de bromfiets.

Afmetingen

Bromfietsen, snorfietsen, speedpedelecs en brommobielen mogen inclusief lading niet langer zijn dan 4 meter en niet hoger zijn dan 2,50 meter.

Tweewielige bromfietsen, snorfietsen en speedpedelecs mogen inclusief lading niet breder zijn dan 1 meter.

Bromfietsen met drie wielen en brommobielen mogen inclusief lading maximaal 2 meter breed zijn.

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Gebruik van de weg

Weggebruikers

Weggebruikers zijn alle personen die gebruik maken van de weg. Zij worden ook wel verkeersdeelnemers of kortweg verkeer genoemd. Omdat niet voor alle weggebruikers dezelfde regels gelden, worden ze verder onderverdeeld. De eerste onderverdeling is in voetgangers en bestuurders.

Verkeer

Verkeer of verkeersdeelnemers is hetzelfde als weggebruikers.

Weggebruikers

Voetgangers, fietsers, bromfietsers, bestuurders van een gehandicapt voertuig, van een motorvoertuig of van een tram, ruiters, geleiders van rij- of trekdiere of vee en bestuurders van een bespannen of onbespannen wagen.

Voertuigen

Fietsen, bromfietsen (inclusief snorfietsen, speedpedelecs en brommobielen), gehandicapt voertuigen, motorvoertuigen, trams en wagens.

Voetgangers

Voetgangers zijn in de eerste plaats mensen die lopen. Ook iemand die lopend een fiets, snorfiets, bromfiets, speedpedelec of motorfiets meeneemt, valt onder de voetgangers. Net als mensen die zich verplaatsen met voorwerpen die niet onder de voertuigen vallen, zoals een kinderstep, skateboard of skeelers.

Zowel iemand op skeelers als iemand die met een fiets aan de hand loopt, is een voetganger.

Bestuurders

Alle weggebruikers behalve voetgangers.

Bestuurders

Bestuurders zijn mensen die iets besturen. Dit kan een voertuig zijn, maar bijvoorbeeld ook een rij- of trekdier zoals een paard. Ook iemand die met een paard aan de teugels loopt valt hieronder, net als begeleiders van vee. Uiteindelijk zijn alle weggebruikers die niet onder de voetgangers vallen, een bestuurder.

Alle weggebruikers die niet onder de voetgangers vallen, zijn bestuurders.

Voetgangers + bestuurders = weggebruikers

Gehandicaptenvoertuig

Voertuig dat is gemaakt voor het vervoer van een gehandicapte en niet breder is dan 1,10 meter. Als een gehandicaptenvoertuig een motor heeft, dan heeft deze een maximale constructiesnelheid van 45 km/u. Het is geen bromfiets (dus ook geen brommobiel).

Bestuurders van gehandicaptenvoertuigen

Bestuurders van gehandicaptenvoertuigen kunnen zowel onder de regels van voetgangers als bestuurders vallen. Dit is afhankelijk van waar ze rijden. Rijden ze op de rijbaan of fietsstrook, het fietspad of het fiets-/bromfietspad, dan volgen ze de regels van bestuurders. Rijden ze over het trottoir of voetpad, of zijn ze bezig een weg over te steken van het ene trottoir of voetpad naar het andere, dan volgen ze de regels van de voetgangers.

De bestuurder van het gehandicaptenvoertuig moet hier de regels volgen van de bestuurders.

In deze situatie valt hij onder de voetgangers omdat hij op het trottoir rijdt.

Bromfiets

Een gemotoriseerd voertuig op twee, drie of vier wielen, dat niet sneller kan en mag dan 45 km/u. Onder de bromfietsen vallen ook de brommobiel, snorfiets en speedpedelec.

Brommobiel

Een bromfiets op meer dan twee wielen, die is voorzien van een carrosserie. Een brommobiel is géén gehandicaptenvoertuig en weegt maximaal 350 kg.

Snorfiets

Bromfiets die volgens het kentekenregister is gemaakt voor een maximumsnelheid die niet meer is dan 25 km/u. Ook bijzondere bromfietsen zoals de Segway en de BSO bus vallen hieronder. Een elektrische fiets (ook wel fiets met trapondersteuning genoemd) valt hier niet onder.

Speedpedelec

Snelle elektrische fiets met trapondersteuning waarvan de elektromotor blijft werken als het voertuig sneller rijdt dan 25 km/u. Dit is wat anders dan een normale elektrische fiets of fiets met trapondersteuning, want hierbij stopt de aandrijving bij 25 km/u.

Omdat een speedpedelec onder de bromfietsen valt, mag de bestuurder ervan maximaal 45 km/u rijden.

Motorvoertuigen

Alle gemotoriseerde voertuigen **behalve**:

- bromfietsen (dus ook brommobielen, snorfietsen en speedpedelecs)
- fietsen met trapondersteuning
- gehandicaptenvoertuigen
- trams
- metro's
- treinen

Motorrijtuigen

Alle motorvoertuigen, **plus** bromfietsen (inclusief brommobielen, snorfietsen en speedpedelecs) en gemotoriseerde gehandicaptenvoertuigen. Net als bij de motorvoertuigen vallen trams, metro's en treinen hier niet onder.

Bestuurders van motorvoertuigen

Er zijn een aantal gemotoriseerde voertuigen, zoals bromfietsen, die **niet** onder de motorvoertuigen vallen. Dat betekent ook dat bestuurders van deze voertuigen niet de regels volgen die gelden voor bestuurders van motorvoertuigen. Hierop is één uitzondering. Een brommobiel valt onder de bromfietsen en is daarmee géén motorvoertuig. Maar op de openbare weg moet een bestuurder van een brommobiel zich wel gedragen als een bestuurder van een motorvoertuig en ook deze regels volgen. Iets wat een bestuurder van een motorvoertuig niet mag, mag een bestuurder van een brommobiel dus ook niet.

Bestuurders van fietsen, brom- en snorfietsen en speedpedelecs

Niet alleen de bestuurder van een brommobiel volgt andere regels dan de bestuurders van 'gewone' bromfietsen. Een bestuurder van een snorfiets volgt in plaats daarvan de regels van de fietsen. Als er op een bord een fiets staat, geldt deze dus ook voor een bestuurder van een snorfiets, **tenzij anders aangegeven**. Bestuurders van speedpedelecs volgen juist wél de regels van de bromfietsen.

Brommobiel	→	Volgt verkeersregels motorvoertuigen
Snorfiets	→	Volgt verkeersregels fietsen
Speedpedelec	→	Volgt verkeersregels bromfietsen

Ruiters en geleiders van rij- of trekdieren of vee

Deze groep valt onder de bestuurders. Het maakt hierbij niet uit of het gaat om iemand óp een rij- of trekdier, of ernaast. Als je rijdt op een paard ben je een bestuurder. Maar als je loopt met een paard (of koe) aan een leidsel of deze begeleidt, ben je óók een bestuurder. Dit geldt voor alle rij- en trekdieren en vee. Omdat gewone huisdieren geen rij- of trekdieren of vee zijn, ben je wel gewoon een voetganger als je de hond uitlaat.

Bestuurders van wagens

Dit zijn bestuurders van bespannen of onbespannen wagens. Bespannen wagens zijn wagens met één of meerdere paarden ervoor. Onbespannen wagens zijn handkarren. Buiten deze twee voertuigen, vallen ook voetgangers die een optocht of colonne vormen onder de wagens. Hierbij moet je denken aan een uitvaartstoet van voetgangers, een carnavalsoptocht of een parade.

OPDRACHTEN 3.1

- 🍏 Scan met de camera-app de QR-code
- 📱 Download de gratis 'QR-code reader'-app en scan de QR-code

Heb je nog geen toegangscode? Dan kan je deze online aanschaffen.

🔗 Kan je de QR-code niet scannen? www.theorieboek.nl/bromfiets/opdrachten/3-1/

Plaats op de weg

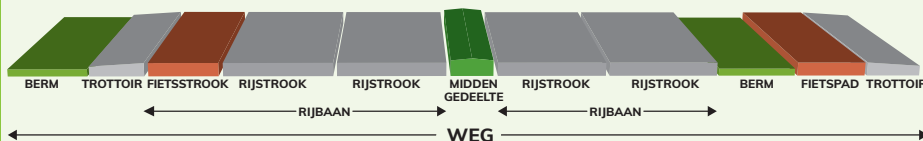
Iedereen wil graag zo veilig mogelijk aan het verkeer deelnemen. Daarom is er voor iedere categorie weggebruikers een aparte plaats op de weg.

Rijbaan

Elk voor rijdende voertuigen bestemd weggedeelte met uitzondering van de fietspaden en de fiets-/bromfietspaden. Fietsstroken horen wel bij de rijbaan! Een rijbaan is dus het gedeelte tussen twee trottoirs (stoepten) of bermen.

Rijstrook

Door doorgetrokken of onderbroken strepen gemarkeerd gedeelte van de rijbaan. Deze moet wel zo breed zijn dat er een personenauto overheen kan rijden. Dit betekent dat een fietsstrook géén aparte rijstrook is.

Kantstreep

Streep op de buitenste rand van het wegdek.

Deelstreep

Streep die de rijbaan of weghelft voor één richting verdeelt in rijstroken.

Asstreep

Streep in het midden op de rijbaan. Deze verdeelt de rijbaan in een linker en rechter weghelft, één voor iedere rijrichting.

Verdrijvingsvlak

Deel van de weg dat gemarkeerd is met diagonale strepen. Bestuurders mogen hier geen gebruik van maken.

Puntstuk

Driehoekig vlak op het wegdek bij onder andere het begin van invoegstroken en het eind van uitrijstroken. Bestuurders mogen hier geen gebruik van maken.

Doelgroepstrook

Strook bedoeld voor een bepaalde doelgroep, zoals een busstrook. Dit wordt aangegeven met een bord of het woord 'BUS' of 'LIJNBUS' op het wegdek.

Invoegstrook

Rijstrook die bestemd is voor bestuurders die de doorgaande rijbaan op willen rijden. Deze strook hoort niet bij de doorgaande rijbaan. Tussen de doorgaande rijbaan en de invoegstrook ligt blokmarkering.

Uitrijstrook

Rijstrook die bestemd is voor bestuurders die de doorgaande rijbaan willen verlaten. Deze strook hoort niet bij de doorgaande rijbaan. Tussen de doorgaande rijbaan en de uitrijstrook ligt blokmarkering.

Vluchthaven

Verhard weggedeelte naast de rijbaan dat bedoeld is voor noodgevallen of pech. Op andere momenten mag je hier geen gebruik van maken.

Kantstreep

Deelstreep

Asstreep

Deelstreep

Kantstreep

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Voorrang en voor laten gaan

Gedrag op kruispunten

Er zijn verschillende regels opgesteld voor als je op kruispunten ander verkeer tegenkomt. Belangrijk voor deze regels is dat je het verschil begrijpt tussen **weggebruikers** (al het verkeer, inclusief voetgangers) en **bestuurders** (al het verkeer zónder voetgangers). Daarnaast is het belangrijk dat je begrijpt wat het verschil is tussen verkeer op de **kruisende weg** en verkeer op **dezelfde weg**.

Kruispunt

Samenkomst van wegen. Op een kruispunt is het mogelijk om van richting te veranderen. Daarmee wordt bedoeld dat je links of rechts kan afslaan. Kruispunten kunnen op allerlei verschillende manieren worden vormgegeven.

Normaal kruispunt

T-splitsing

Y-splitsing

Bajonetkruispunt

Kruisende weg

Dit is de weg die de weg waar jij je op bevindt kruist. Dit hoeft niet altijd in een hoek van 90 graden (haaks) te zijn. Het kan ook een weg zijn die schuiner aansluit op de weg waar jij je op bevindt, zoals bij een Y-splitsing.

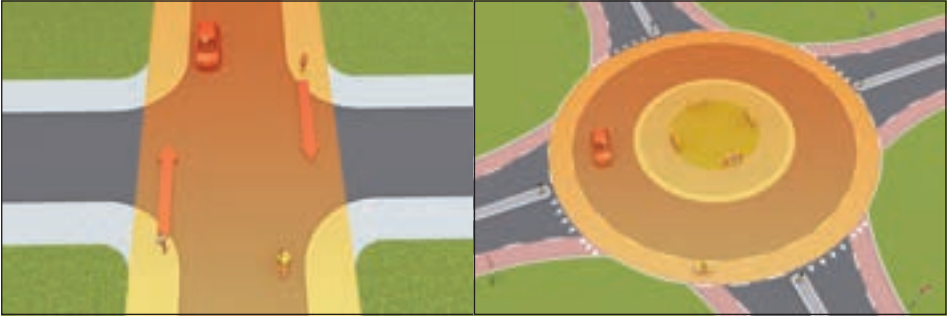
Ten opzichte van de bromfietser is het gekleurde gedeelte de kruisende weg.

Ten opzichte van de bromfietser is het gekleurde gedeelte van de Y-splitsing de kruisende weg.

Dezelfde weg

Dit is de weg waar jij je op bevindt. Verkeer dat zich op dezelfde weg bevindt nadert jou van achteren of van voren. Het maakt daarbij niet uit of dit voetgangers zijn op het trottoir of in de berm, of bestuurders van voertuigen op de rijbaan. Rijd je op een rotonde, dan is al het verkeer dat ook deze rotonde volgt, verkeer op dezelfde weg.

Al deze weggebruikers bevinden zich op dezelfde weg (gekleurde gedeelte).

Op een rotonde geldt het rondlopende stuk weg als 'dezelfde weg'. De snorfietser en de automobilist bevinden zich dus op dezelfde weg.

Voorrang verlenen

Het de betrokken bestuurders in staat stellen ongehinderd hun weg te vervolgen. Dit betekent dus dat de bestuurder die voorrang heeft, ook het idee moet hebben dat hij voorrang krijgt. Deze bestuurder moet ongehinderd door kunnen rijden.

Voorrang verlenen

Als de voorrang op een kruispunt niet geregeld wordt door borden, verkeersstekens op het wegdek of verkeerslichten, spreken we van gelijkwaardige wegen. Op gelijkwaardige wegen verlenen bestuurders voorrang aan bestuurders van rechts.

Je hoeft een voetganger dus geen voorrang te verlenen, want voetgangers vallen niet onder de bestuurders.

De van rechtskomende fietser heeft voorrang op de bromfietser.

De van rechtskomende voetganger is geen bestuurder en moet daarom de brommobiel voor laten gaan.

Er zijn twee uitzonderingen op deze regel:

- Bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van een tram.
- Bestuurders op een onverharde weg verlenen voorrang aan bestuurders van links en rechts op een verharde weg.

De snorfietser moet de tram voorrang verlenen, ondanks dat deze van links komt.

De trekker komt uit een onverharde weg en moet de snorfietser op de verharde weg voorrang verlenen.

Haaientanden

Voorrangs-driehoeken op het wegdek. Deze worden meestal met, maar soms ook zonder bord B-6 gebruikt. In beide gevallen betekenen deze haaientanden dat je voorrang moet verlenen aan bestuurders op de kruisende weg.

B-6

Voorrang geregeld door borden of tekens

Als de voorrang op een kruispunt geregeld wordt door borden of verkeerstekens op het wegdek, dan vervalt de voorrangsregel dat bestuurders van rechts voorrang hebben. Er zijn verschillende borden die de voorrang regelen.

Voorrang krijgen - voorrangsweg

B-1

Voorrangsweg

B-2

Einde voorrangsweg

Het eerste bord geeft aan dat je op een voorrangsweg rijdt, het tweede bord geeft het einde aan van deze voorrangsweg. Het bord voorrangsweg wordt binnen de bebouwde kom vóór en buiten de bebouwde kom ná ieder kruispunt herhaald. Op die manier kun je aan de plaatsing van deze borden zien of je binnen of buiten de bebouwde kom rijdt.

Als je op een voorrangsweg rijdt, moet jij voorrang krijgen van de kruisende bestuurders.

Vorrang krijgen - voorrangskruispunt

B-3
Vorrangskruispunt

B-4
Vorrangskruispunt;
Zijweg links

B-5
Vorrangskruispunt;
Zijweg rechts

Deze borden geven een voorrangskruispunt aan. Daarbij kun je aan de dwarsstreepjes zien of er een zijweg links of rechts is, of aan beide kanten. Deze borden gelden alleen voor het kruispunt dat je nadert. Het betekent dus niet dat je op een voorrangsweg rijdt.

Als je een van deze borden nadert, moet je op het eerste kruispunt voorrang krijgen van bestuurders op de zijwegen.

Vorrang verlenen

B-6
Verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg

B-7
Stop en verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg

Deze twee borden geven aan dat je voorrang moet verlenen aan bestuurders op de kruisende weg. Het kan zijn dat deze kruisende weg een voorrangsweg is, maar het kan ook een voorrangskruispunt zijn.

Het verschil tussen deze twee borden is dat je bij het 'STOP'-bord altijd moet stoppen. Ook als je gezien hebt dat er geen bestuurders zijn op de kruisende weg. Daarnaast wordt het bord B-6 altijd gecombineerd met haaiantanden en het bord B-7 met een stopstreep.

Ook deze borden en tekens zijn alleen maar bedoeld voor bestuurders. Een voetganger doet niet mee in deze voorrangsregels.

Het bord B-6 wordt gecombineerd met haaiantanden.

Het bord B-7 wordt gecombineerd met een stopstreep.

Voorbeelden

Bij het naderen van bord B-6 en haaiantanden, moet je voorrang verlenen aan bestuurders op de kruisende weg. In dit geval komt er een paard en wagen van links op de kruisende weg. De bestuurder van de brommobiel moet deze bestuurder voor laten gaan.

In dit geval nadert de bromfietser ook haaiantanden. De voetganger op de kruisende weg moet wachten op de bromfietser. De bromfietser hoeft bij de haaiantanden alleen bestuurders voorrang te verlenen en geen voetgangers.

Ook hier moet de voetganger wachten. De snorfietser nadert een stopbord met stopstreep. In verband met het stopbord moet de snorfietser wel stoppen, maar mag daarna direct weer weggrijden als er geen bestuurders van links of rechts komen. Een voetganger is geen bestuurder.

Een trambestuurder heeft op een gelijkwaardig kruispunt altijd voorrang. Zodra er bordes en tekens zijn die de voorrang regelen, moet de trambestuurder deze opvolgen. In dit geval moet de trambestuurder dus wachten op de bromfietser.

OPDRACHTEN 4.1

- 🍏 Scan met de camera-app de QR-code
- 🤖 Download de gratis 'QR-code reader'-app en scan de QR-code

Heb je nog geen toegangscode? Dan kan je deze online aanschaffen.

🔗 Kan je de QR-code niet scannen? www.theorieboek.nl/bromfiets/opdrachten/4-1/

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Bijzondere wegen, weggedeelten, weggebruikers en verrichtingen

Bijzondere wegen

Tijdens het rijden op de openbare weg kom je verschillende wegen tegen. Sommige zijn breder en andere juist smaller. Daarnaast kan en mag je op de ene weg veel sneller rijden dan op de andere weg. Een aantal van deze wegen, zoals de autoweg en de autosnelweg, mag je met jouw bromfiets niet komen. Alleen met een motorvoertuig dat minimaal 50 km/u (autoweg) of 60 km/u (autosnelweg) kan én mag rijden, mag je op deze wegen komen. Wel kan het soms voorkomen dat je een autoweg moet oversteken. Houd hierbij rekening met de hoge snelheid van de kruisende voertuigen.

Weggedeeltes die je vaker tegen zal komen zijn het erf en rotondes.

Erf

Vaak wordt gedacht dat op een erf de voetgangers altijd voor mogen. Dit is niet het geval. Binnen een erf gelden dezelfde voorrangsregels als op normale wegen.

Bij een erf worden de in- en uitgangen meestal vormgegeven als een inrit- of uitritconstructie. Bij het inrijden van een inritconstructie en bij het uitrijden van een uitritconstructie moeten bestuurders al het andere verkeer voor laten gaan. Hieronder vallen ook voetgangers. Deze regel heeft dus niet zozeer met het erf zelf te maken, maar met de uitritconstructie.

G-5
Erf

G-6
Einde erf

Binnen een erf zijn er wel een paar andere regels:

- Voetgangers mogen de weg over de hele breedte gebruiken. Zij hoeven dus niet aan de kant te lopen. Dit is omdat er binnen een erf geen trottoirs zijn.
- De maximumsnelheid voor bestuurders is 15 km/u.
- Bestuurders van een brommobiel mogen alleen parkeren op plekken die als parkeerplaats zijn aangegeven. Dat is meestal door een bord met een P, of door een P op het wegdek. Buiten de vakken parkeren mag dus niet. Een bromfiets, speedpedelec en snorfiets mag je op een erf overal plaatsen, maar deze mag geen hinder veroorzaken.

Op een erf mogen voetgangers de weg over de volledige breedte gebruiken.

De meeste erven rijd je in en uit via een inrit- of uitritconstructie.

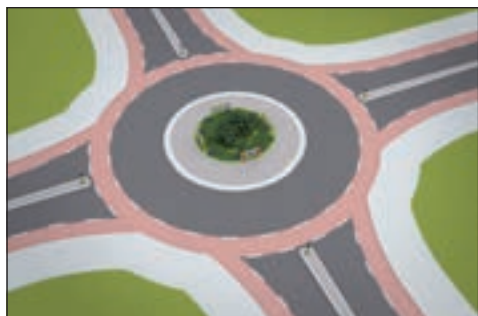
Rotondes

Een rotonde is een bijzonder kruispunt. Het bestaat uit een rondlopende doorgaande weg met een aantal zijstraten. De rijrichting is altijd tegen de klok in. De regels die gaan over voorrang en voor laten gaan zijn op rotondes hetzelfde als op een kruispunt. Ook hierbij hangt het af van of er wel of geen borden staan, hoe de voorrang geregeld is.

D-1

Als er geen borden staan dan geldt de regel dat bestuurders van rechts voorrang hebben. Bestuurders op de rotonde moeten in dat geval bestuurders die de rotonde oprijden voorrang verlenen. Dit komt niet veel meer voor. Bij de meeste rotondes is de voorrang geregeld door voorrangsborden en tekens op het wegdek.

Op deze rotonde is de voorrang niet geregeld door borden. Bestuurders van rechts, dus de bestuurders die de rotonde oprijden, hebben voorrang op de bestuurders die op de rotonde rijden. Deze rotondes komen weinig voor.

Op deze rotonde is de voorrang wel geregeld door borden (B-6). Bestuurders op de rotonde hebben voorrang. Dit geldt ook voor het vrijliggende fietspad.

Oprijden van een rotonde

Nader je een rotonde dan staat hier meestal bord B-6: 'verleen voorrang aan bestuurders op de kruisende weg'. Ook staan er bijna altijd haaiantanden op de weg, zowel op de rijbaan als op het fietspad of fiets-/bromfietspad. Bestuurders die de rotonde volgen hebben in dat geval voorrang op bestuurders die de rotonde op willen rijden.

B-6

Let goed op waar je met jouw voertuig moet rijden. Bijvoorbeeld op het losse fietspad als je een snorfiets hebt, of op het losse fiets-/bromfietspad als je een bromfiets of speedpedelec bestuurt. Zijn er geen losse paden, dan rijd je met een bromfiets en speedpedelec midden op de rijbaan en met een snorfiets gebruik je de fietsstrook, als die er is. Heb je een brommobiel, dan kies je natuurlijk altijd voor de rijbaan.

Bij het oprijden van een rotonde hoef je de kruisende voetganger niet voor te laten gaan. Dit is immers geen bestuurder.

Bij het verlaten van de rotonde moet je de voetganger wel voor laten gaan, hij blijft de rotonde volgen die jij verlaat.

Verlaten van de rotonde

Het verlaten van een rotonde moet je zien als rechts afslaan. Je moet daarom op tijd richting aangeven als je de rotonde wilt verlaten. Ook moet je verkeer dat dezelfde weg (dus de rotonde) blijft volgen, voor laten gaan. Hieronder vallen ook voetgangers op de stoep en bestuurders op het losliggende fietspad of fiets-/bromfietspad.

Bij sommige rotondes doen de (snor)fietsers en voetgangers niet mee op de rotonde. Dit kan daarnaast ook gelden voor bromfietzers en bestuurders van speedpedelecs. De fietspaden of fiets-/bromfietspaden liggen dan verder weg van de rotonde. Ze lopen niet rond en buigen af van de rotonde.

Op deze rotonde doen de bestuurders op de losliggende paden niet mee in de voorrang van de rotonde. Zij moeten voorrang verlenen bij het oversteken.

De overstekende snorfietser moet wachten op de brommobiel die de rotonde verlaat. De snorfietser bevindt zich niet op de rotonde.

Waar het fietspad en voetpad of trottoir de weg kruist, moet dit gezien worden als een aparte situatie. Meestal heeft het fietspad in dat geval bord B-6 en haaiantanden. Verlaat je de rotonde, dan hoef je in dat geval de (snor)fietsers en voetgangers niet voor te laten gaan.

B-6

Een rotonde kan ook uitgevoerd zijn als een rotonde met meerdere rijstroken. De meeste nieuwe rotondes worden in dat geval vormgegeven als 'turborotonde'. Dit is een rotonde in spiraalvorm waarbij je, door in het begin de goede rijstrook te kiezen, vanzelf op de goede plek de rotonde weer kunt verlaten. Het op tijd kiezen van de rijstrook is hierbij wel belangrijk. Vaak kun je op de rotonde zelf niet meer wisselen.

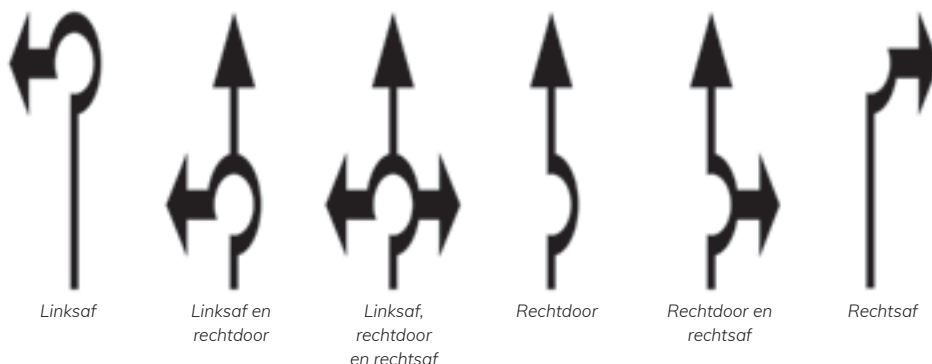
Deze rotonde bestaat uit meerdere rijstroken. Als je met jouw brommobiel driekwart wilt, moet je op de binnenste strook beginnen en halverwege op de rotonde opschuiven naar de buitenste strook.

Deze rotonde is vormgegeven als een turborotonde met meerdere rijstroken. Kies je voor de rotonde de juiste rijstrook, dan hoef je op de rotonde niet meer te wisselen van rijstrook.

Je moet hierbij goed opletten, vaak worden de rijstroken gescheiden door verhoogde rijbaanscheidingen, een soort stoeprandjes in het wegdek.

Op de toeleidende weg naar de turborotonde staan er meestal pijlen op het wegdek die aangeven welke rijstrook je moet nemen voor welke richting.

Linksaf

Linksaf en rechtdoor

Linksaf, rechtdoor en rechtsaf

Rechtdoor

Rechtdoor en rechtsaf

Rechtsaf

OPDRACHTEN 5.1

- Scan met de camera-app de QR-code
- Download de gratis 'QR-code reader'-app en scan de QR-code

Heb je nog geen toegangscode? Dan kan je deze online aanschaffen.

🔗 Kan je de QR-code niet scannen? www.theorieboek.nl/bromfiets/opdrachten/5-1/

Bijzondere manoeuvres

Tijdens het rijden moet je af en toe een bijzondere manoeuvre uitvoeren. Tijdens het uitvoeren moet je al het overige verkeer voor laten gaan. Dus niet alleen de bestuurders, maar ook de voetgangers.

Onder de bijzondere manoeuvres vallen:

- **Wegrijden**
Hiermee bedoelen we wegrijden na kort of lang te hebben stilgestaan. Meestal is dit het stilstaan naast of op het trottoir, langs de kant van de weg of in een parkeervak.
- **Achteruit bewegen**
- **Het in- of uitrijden van een inrit- of uitritconstructie**
Een inrit- of uitritconstructie is te herkennen aan een doorlopend trottoir met verlaagde trottoirbanden of uitritblokken. Je moet als het ware over het trottoir heen rijden.
- **Keren**
Het draaien van het voertuig om in de tegengestelde richting terug te rijden.
- **Invoegen**
Bij bromfietzers spreken we over invoegen als ze van het fiets-/bromfietspad de rijbaan oprijden. Ook het vanaf een invoegstrook de doorgaande rijbaan oprijden valt hieronder.
- **Uitvoegen**
Bij bromfietzers spreken we over uitvoegen als ze van de doorgaande rijbaan het fiets-/bromfietspad oprijden. Ook het vanaf de doorgaande rijbaan een uitrijstrook oprijden valt hieronder.
- **Van rijstrook wisselen / belangrijke zijdelingse verplaatsingen**
Een belangrijke zijdelingse verplaatsing is niet alleen het van rijstrook wisselen, maar ook het opschuiven naar links of rechts om bijvoorbeeld een obstakel te ontwijken of een andere bestuurder in te halen.

Het vanaf de doorgaande rijbaan oprijden van het fiets-/bromfietspad valt onder de bijzondere manoeuvres.

Het wegrijden na een (korte) stop valt ook onder de bijzondere manoeuvres.

Op-, af- in- en uitstappen

Ook tijdens het op- en afstappen en het in- en uitstappen mag je het overige verkeer niet hinderen. Loop daarom bij een brommobiel voor het instappen en na het uitstappen zoveel mogelijk tegen het verkeer in. Zo zie je het verkeer goed aankomen. Zorg ervoor dat eventuele passagiers hier ook op letten. Zorg bij een bromfiets, snorfiets en speedpedelec dat je tijdens het op- of afstappen geen voetgangers hindert.

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Veilig rijden met het voertuig en reageren in noodsituaties

Veilig rijden

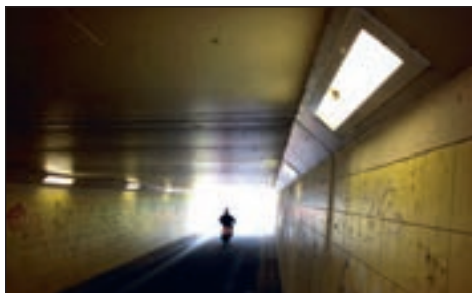
Om de kans op een ongeval zo klein mogelijk te houden, zijn er regels opgesteld. Deze regels geven bijvoorbeeld aan wanneer je bepaalde verlichting moet gebruiken, om te zorgen dat je goed zichtbaar bent. Maar ook hoe je gevaar afwendt, hoe je jezelf en jouw passagiers veilig vervoert en hoe je handelt bij pech en ongevallen.

Communicatie in het verkeer

Om andere weggebruikers te laten weten wat je van plan bent, is het belangrijk dat je communiceert. Dit kun je ook doen om andere weggebruikers te waarschuwen voor dreigend gevaar. Afhankelijk van de situatie doe je dit met lichtsignalen, geluid, of gebaren. Het is belangrijk om te weten dat je deze middelen niet zomaar mag gebruiken. Er moet wel een goede reden voor zijn.

Asociale handgebaren, onnodig geknipper met je lichten of onnodig toeteren is niet toegestaan.

Net als met de claxon (toeter) mag er ook op andere manieren geen onnodig geluid worden gemaakt. Denk hierbij aan een kapotte of niet originele uitlaat, of het onnodig gas geven tijdens stilstand of in tunnels.

Extra gasgeven in tunnels klinkt voor jou misschien mooi, maar kan zorgen voor overlast en schrikreacties.

Reageer jezelf niet af op andere weggebruikers en maak geen gefrustreerde gebaren.

Handgebaren

Soms kan het nodig zijn om iemand erop te wijzen dat je ze hebt gezien en dat je voor ze stopt. Of dat je afziet van jouw recht op voorrang, bijvoorbeeld omdat dat in die situatie handiger is.

Voetgangers durven vaak niet zomaar over te steken bij een voetgangers-oversteekplaats. Meestal uit angst dat ze niet gezien worden. In dat geval kun je met een vriendelijk handgebaar aangeven dat ze rustig kunnen oversteken.

Je kunt ook tegenkomen dat bestuurders van grotere voertuigen een handgebaar richting jou geven om te laten weten dat ze op je wachten. Bijvoorbeeld omdat ze de weg waar jij uit komt pas in kunnen rijden als jij weg bent.

Reageer jezelf nooit af door middel van handgebaren. Tel tot tien en los de situatie zo veilig mogelijk op. Dit voorkomt agressie en dus gevaar in het verkeer.

Claxon

Jouw voertuig moet een goedwerkende bel of claxon (toeter) hebben. Als deze het niet doet of ontbreekt, mag je niet gaan rijden. Je mag ze alleen gebruiken voor het afwenden van dreigend gevaar. Je mag niet even claxonneren naar een bekende, of als groet als je wegrijdt. Claxonneren is ook niet toegestaan als je dit puur doet omdat je boos of gefrustreerd bent. Wel mag je claxonneren als je bijna wordt aangereden omdat iemand je niet gezien heeft.

Alarmverlichting mag nooit zomaar gebruikt worden, alleen bij nood.

Ook de claxon mag alleen gebruikt worden om gevaar af te wenden.

Alarmverlichting

Op jouw voertuig kan alarmverlichting (ook wel waarschuwingslichten genoemd) aanwezig zijn. Je mag deze verlichting alleen gebruiken om dreigend gevaar af te wenden. Als je ergens staat met pech kan het zijn dat je zonder alarmverlichting niet op tijd te zien bent. Dan is het gebruik van alarmverlichting zeer verstandig.

Alarmverlichting is niet bedoeld als verlichting tijdens laden en/of lossen. Stilstaan en parkeren of plaatsen mag alleen op een plek waar dit geen gevaar oplevert. Het gebruik van alarmverlichting als er geen gevaar is, is niet toegestaan.

Richtingaanwijzers

Richting aangeven is verplicht voor en tijdens het afslaan en bij de volgende bijzondere manoeuvres: wegrijden, inhalen, invoegen, uitvoegen, rijstrook wisselen en belangrijke zijdelingse verplaatsingen. Meestal doe je dit met je richtingaanwijzers, maar als jouw voertuig deze niet heeft, mag je dit ook met je arm doen.

Zorg dat je op de juiste momenten richting aangeeft.

Geef je te vroeg aan dat je wilt afslaan, dan kan dit verwarring geven bij andere weggebruikers. Maar geef je helemaal niet aan dat je wilt afslaan, dan kan dit ook gevaar opleveren. Verkeerd gebruik of geen gebruik van richtingaanwijzers als dit wel moet, is strafbaar.

Knippersignaal met groot licht

Een andere manier van waarschuwen is door middel van een knippersignaal met groot licht, als je dit hebt op jouw voertuig.

Ook dit mag je alleen gebruiken indien je er dreigend gevaar mee kunt afwenden.

Zo mag je een tegemoetkomende bestuurder waarschuwen als deze zijn groot licht aan heeft staan en jou verblindt.

Het is niet toegestaan te knipperen met groot licht om tegemoetkomend verkeer te waarschuwen voor een politiecontrole. En ook niet om je frustratie te uiten.

Gebruik van de remlichten

Een remlicht is verplicht op bromfietsen en speedpedelecs met meer dan 0,5 kW vermogen. Op een brommobiel moeten zelfs twee remlichten aanwezig zijn. Zodra je het rempedaal of de remhendel gebruikt, gaat het remlicht branden. Het onnodig gebruik van de rem is slecht voor het energieverbruik van je voertuig en zorgt voor extra slijtage van de remmen. Daarnaast is het ook behoorlijk irritant voor verkeer achter jou en kan het zorgen voor schrikreacties.

Je kunt het remlicht wel als voorwaarschuwing gebruiken. Dit doe je door de rem even kort en licht in te knijpen of aan te tikken voordat je daadwerkelijk gaat remmen. Het verkeer achter jou is dan vast gewaarschuwd dat ze snelheid moeten verminderen. Maar doe dit alleen als je echt moet remmen.

OPDRACHTEN 6.1

- Scan met de camera-app de QR-code
- Download de gratis 'QR-code reader'-app en scan de QR-code

Heb je nog geen toegangscode? Dan kan je deze online aanschaffen.

Kan je de QR-code niet scannen? www.theorieboek.nl/bromfiets/opdrachten/6-1/

Dag

De periode tussen zonsopkomst en zonsondergang.

Nacht

De periode tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Gebruik van verlichting tijdens het rijden

Verlichting zit op voertuigen om zelf beter te kunnen zien in het donker. Maar vooral ook om beter gezien te worden door anderen. Soms is verlichting verplicht en soms niet. Maar het advies is om zowel overdag als 's nachts altijd verlichting te voeren.

Dimlicht

Dimlicht is witte of gele verlichting aan de voorkant van het voertuig en verlicht een flink stuk van het wegdek voor het voertuig. Het schijnt niet recht naar voren en is normaal gesproken niet verblindend. Het voeren van dimlicht is altijd toegestaan.

Het gebruik van dimlicht is overdag bij slecht zicht en 's nachts verplicht. Dit geldt voor bestuurders van motorvoertuigen, bromfietzers, snorfietzers en bestuurders van gemotoriseerde gehandicaptenvoertuigen. Ook zet je ruim voor het inrijden van een tunnel het dimlicht aan. Het gebruik van dimlicht mag altijd, ook als het niet verplicht is.

Ook bij zonnig weer is dimlicht soms verplicht. Bijvoorbeeld als het zicht belemmerd wordt door de schittering van de zonnestralen tussen de bomen door.

Bij slecht weer is het gebruik van dimlicht ook verplicht.

Dagrijverlichting

Dagrijverlichting mag aanwezig zijn op tweewielige voertuigen, maar is niet verplicht. Het mag alleen branden als dimlicht niet verplicht is en als er geen andere verlichting aan de voorkant ingeschakeld is.

Let wel op dat bij dagrijverlichting het achterlicht vaak ook niet brandt. Dit zorgt voor een slechtere zichtbaarheid aan de achterkant. Dimlicht is voor bromfietzers in normale omstandigheden altijd veiliger.

Groot licht

Ook groot licht is niet verplicht, maar mag aanwezig zijn op jouw voertuig. Als er met alleen dimlicht onvoldoende zicht is, mag je in plaats van dimlicht ook groot licht voeren.

Maar groot licht aanzetten mag alleen:

- 's nachts;
- als er géén tegemoetkomend verkeer is;
- als er géén voertuig voor jou rijdt.

Rijd je achter een ander voertuig, dan mag je geen groot licht voeren.

Ook als er andere weggebruikers tegemoetkomen, zoals voetgangers, is het gebruik van groot licht niet toegestaan.

Daarnaast is het gebruik van groot licht onverstandig bij slechte weersomstandigheden zoals zware regenval, sneeuw of mist. In dat geval heb je een grote kans dat je wordt verblind door je eigen verlichting.

Groot licht is een felle lamp die recht vooruit schijnt. Daarom werkt deze snel verblindend. Word je zelf verblind door tegemoetkomend verkeer met groot licht, knipper dan kort met jouw groot licht om ze te waarschuwen.

Wordt hier niet op gereageerd, zorg dan dat je niet in de bundel kijkt maar probeer er langs te kijken. Zie je slechter door verblinding, verlaag dan je snelheid.

Mistlichten aan de voor- en achterzijde

Zoals de naam al zegt, is deze verlichting voornamelijk bedoeld om te gebruiken tijdens mist. Mistlicht is niet toegestaan op bromfietsen, snorfietsen en speedpedelecs. Het mag wel aanwezig zijn op een brommobiel. Bij goed zicht mag mistlicht niet gebruikt worden.

Stadslicht

Stadslicht geeft maar weinig licht. Het zijn witte of gele lampen aan de voorzijde. Stadslicht mag, zoals al gezegd, gebruikt worden in combinatie met mistlicht aan de voorzijde.

Daarbuiten wordt stadslicht zo goed als niet gebruikt, hooguit als parkeerverlichting.

Achterlicht

Dit is de normale rode lamp aan de achterkant van het voertuig. Deze moet altijd aan zijn als aan de voorkant groot licht, dimlicht, stadslicht of mistlicht aanstaat. Het achterlicht is normaal gesproken niet verblindend en minder fel dan het remlicht en het mistlicht aan de achterzijde.

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Verkeerstekens en aanwijzingen

Verkeerstekens

Onder verkeerstekens vallen:

- verkeersborden;
- verkeerstekens op het wegdek (zoals strepen en haaiantanden);
- verkeerslichten.

Alle weggebruikers moeten zich houden aan de verkeerstekens die een gebod (verplicht iets doen) of verbod (verboden iets te doen) inhouden.

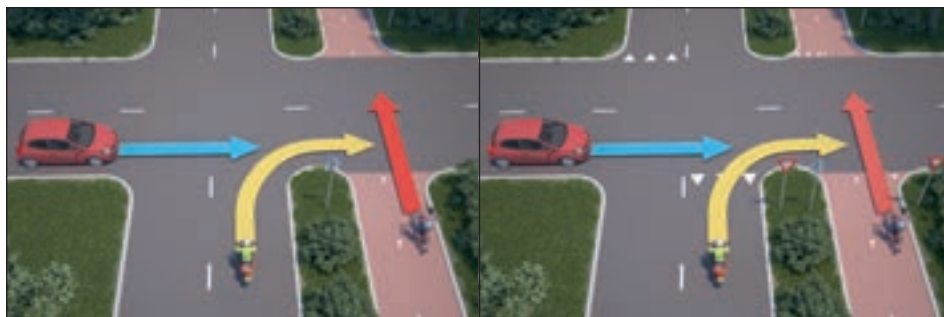

*Gebodsborden zijn vaak blauw
(Je moet hier rechtsaf)*

*Verbodsborden zijn vaak rood of hebben een rode rand
(Je mag hier niet inrijden)*

De verkeerstekens gaan boven de verkeersregels, voor zover deze tekens en regels over dezelfde situatie gaan.

*Situatie 1, geen verkeerstekens
De fietser gaat eerst, dan de bromfietser en als laatste de bestuurder van de rode auto.*

*Situatie 2, wel verkeerstekens
De bestuurder van de rode auto gaat eerst, daarna de fietser en als laatste de bromfietser.*

De bromfietser heeft in situatie 1 te maken met twee verkeersregels:

- **Bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van rechts.**
De bestuurder van de rode auto verleent voorrang aan de bromfietser en de fietser.
- **Rechtdoorgaand verkeer gaat voor op afslaand verkeer op dezelfde weg.**
De bromfietser laat de rechtdoorgaande fietser voorgaan.

In situatie 2 heeft de bromfietser te maken met verkeersbord B-6 en haaiantanden, die aangeven dat je voorrang moet verlenen aan kruisende bestuurders.

- **De regel 'Bestuurders verlenen voorrang aan bestuurders van rechts' vervalt.**
De bestuurder van de rode auto hoeft de bromfietser en de fietser geen voorrang te verlenen.
- **Rechtdoorgaand verkeer gaat echter nog steeds voor op afslaand verkeer.**
De bromfietser moet nog steeds de rechtdoorgaande fietser voor laten gaan.

Tijdelijke tekens

Soms worden er tijdelijke tekens, markeringen of borden geplaatst. Bijvoorbeeld bij wegwerkzaamheden. Daar kun je op het wegdek zowel witte (normale) strepen als gele (tijdelijke) strepen tegenkomen. Ook kunnen er gele verkeersborden staan. In dat geval gelden de gele verkeerstekens en niet de gewone.

De bromfietser moet hier de gele tijdelijke belijning volgen.

De weg rechtdoor naar Woerden is afgesloten. Voor Woerden moet je nu (tijdelijk) rechtsaf.

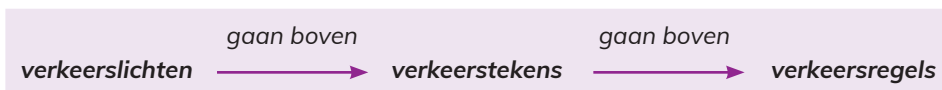
Elektronische signaleringsborden (Matrixborden)

De meeste matrixborden vind je boven autowegen en autosnelwegen. Als bromfietser zul je hier dus weinig mee te maken krijgen. Maar ze kunnen ook binnen de bebouwde kom langs grotere wegen staan.

Matrixborden kunnen een (verlaagde) maximumsnelheid aangeven, of bijvoorbeeld waarschuwen voor een geopende brug of filevorming verderop. Als een verkeersbord op een matrixbord aangegeven staat, heeft deze dezelfde betekenis als een normaal bord.

Verkeerslichten, voorrangsborden en tekens

Als er werkende verkeerslichten aanwezig zijn, dan gaan deze verkeerslichten boven de verkeerstekens. Voorrangsborden en -tekens gelden dan niet meer. Pas als de verkeerslichten buiten werking zijn, gelden de verkeersborden en -tekens die de voorrang regelen weer.

Let op! Er zijn soms verkeersregels die blijven gelden, ook bij verkeerslichten:

- Rechtdoorgaand verkeer gaat voor afslaand verkeer op dezelfde weg.
- Korte bocht gaat voor lange bocht.

Komen twee bestuurders elkaar tegemoet en willen ze beiden dezelfde weg inrijden, dan gaat de bestuurder die rechts afslaat voor op de bestuurder die links afslaat.

Als je af wilt slaan bij een verkeerslicht met een **ronde lamp** in plaats van een pijl, kun je te maken krijgen met verkeer dat jou tegemoet komt of rechts naast je rijdt dat tegelijk groen heeft. Dit kunnen rechtdoorgaande of afslaande bestuurders zijn, maar ook rechtdoorgaande voetgangers. In dat geval moet je het rechtdoorgaande verkeer voor laten gaan.

Sla je linksaf, dan moet je ook de bestuurders die jou tegemoetkomen en rechts afslaan of rechtdoor rijden voor laten gaan.

De snorfietser en de voetganger hebben tegelijk groen. De snorfietser moet in dat geval wachten op de voetganger.

De bromfietser slaat links af bij een rond verkeerslicht en moet wachten op de tegemoetkomende bestuurder die rechts afslaat.

Werking verkeersborden

Omdat er heel veel verschillende verkeersborden zijn, is het goed om te weten welke indeling er is. En op welke manier en in welke combinaties bepaalde borden kunnen voorkomen.

Los bord

Losse borden gelden maar tot aan het volgende kruispunt. Dit kan bijvoorbeeld een bord zijn dat een maximumsnelheid aangeeft, of je verbiedt om aan die zijde van de rijbaan te parkeren. Na ieder kruispunt moet het bord worden herhaald, om zijn geldigheid te behouden.

Los bord A-1

Geldt tot volgend kruispunt of einde bord

Einde bord A-2

Einde van de eerder aangegeven maximumsnelheid

Bijvoorbeeld:

- Als je binnen de bebouwde kom het losse bord 30 km/u tegenkomt, mag je tot aan het volgende kruispunt maximaal 30 km/u rijden.
- Wordt dit bord na het kruispunt niet herhaald, dan vervalt de maximumsnelheid van 30 km/u en geldt de normale maximumsnelheid binnen de bebouwde kom van 50 km/u. Een bromfietser mag natuurlijk maar 45 km/u op de rijbaan.
- Als je al voor een kruispunt een bord 'einde 30 km/u' tegenkomt, vervalt deze maximumsnelheid al vanaf dat bord.

In deze situatie wordt het bord niet herhaald en mag je op het gekleurde gedeelte weer 45 km/u.

Hier wordt het bord wel herhaald en mag je rechtdoor voorbij het kruispunt nog steeds maar 30 km/u.

Hier eindigt de 30 km/u al voor het kruispunt door het bord 'einde 30 km/u' en mag je in het gekleurde gedeelte weer 45 km/u.

Zone-bord

De werking van een zone-bord is anders dan van een los bord. Het woord 'zone' geeft aan dat het bord zijn geldigheid behoudt totdat je het gebied (de zone) weer verlaat. Dit wordt aangegeven met het bord 'einde zone'.

A-1-zone

Blijft gelden tot het einde van de zone

A-2-einde zone

Einde van de eerder aangegeven zone

E-1-zone

Verboden te parkeren aan beide zijden van de weg

E-1-einde zone

Einde parkeerverbodzone

Als het bord E-1 (verboden te parkeren) is uitgevoerd als zone-bord, geldt dit bord niet meer alleen voor de kant van de rijbaan waar het bord geplaatst is, maar voor beide zijden van de rijbaan in de gehele zone. Hierbij geldt, net als bij een los bord E-1, de uitzondering voor de plaatsen die voor parkeren bedoeld zijn, zoals parkeerplaatsen, -stroken en -havens.

Het bord E-1 geeft aan dat het verboden is aan de rechterkant van de rijbaan te parkeren. De brommobiel mag hier dus gewoon parkeren.

Het zone-bord E-1 geeft aan dat parkeren binnen de hele zone aan beide zijden van de rijbaan verboden is. De brommobiel mag hier dus niet parkeren.

Onderbord

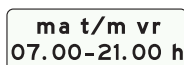
Een bord kan worden gecombineerd met een onderbord. Op dit onderbord kunnen verschillende dingen staan:

Weggebruikers waarvoor het bord geldt.

Weggebruikers waarvoor het bord juist niet geldt.

Dagen of tijdstippen waarop het bord geldt of juist niet geldt.

Extra uitleg van het verkeersbord erboven.

Dit alles kan worden weergegeven door middel van teksten of symbolen, of een combinatie daarvan.

Meerdere aangegeven snelheden

Het kan zijn dat voor een situatie meerdere maximumsnelheden lijken te gelden. Zo mag je normaal gesproken binnen de bebouwde kom 50 km/u, maar er kan ook een bord 30 km/u staan. In dat geval vervalt de 50 km/u en mag je maar 30 km/u.

Er zijn bordes die alleen de **maximumsnelheid** weergeven:

A-1 zone-bord
30 km-zone

A-1
Maximumsnelheid 50 km/u

A-1
Maximumsnelheid 70 km/u

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Verantwoorde verkeersdeelname en milieubewust rijden

Verkeersinzicht en rijgedrag

Om op een goede manier aan het drukke verkeer deel te nemen, is verkeersinzicht en het goed omgaan met je voertuig (voertuigbeheersing) noodzakelijk. Maar ook het op de juiste manier met elkaar omgaan is belangrijk voor een goede verkeersveiligheid.

Verkeersinzicht gaat verder dan het kennen en toepassen van de verkeersregels. Sommige situaties zijn niet met regels op te lossen en in deze situaties zal je zelf moeten bedenken wat goed is. Als je hierbij alleen denkt aan jezelf, kan het zijn dat je andere weggebruikers in gevaar brengt. Een goede bestuurder denkt op de juiste momenten ook aan het belang van anderen en schuift hierbij als dit nodig is zijn eigen belang opzij.

Asociaal en agressief rijgedrag

Asociale weggebruikers vinden zichzelf het belangrijkste, ook als dit de verkeersveiligheid in gevaar brengt. Ze nemen bijvoorbeeld voorrang waar ze het niet hebben, rijden te hard, negeren het rode verkeerslicht of snijden andere weggebruikers af. Sommigen reageren daarnaast ook nog agressief als anderen iets zeggen van dit asociale gedrag.

De politie heeft in deze gevallen de mogelijkheid om deze asociale bestuurders te bestraffen via het 'kapstokartikel', artikel 5 van de Wegenverkeerswet. Dit artikel verbiedt het veroorzaken van hinder en gevaar op de openbare weg. Zo kan de asociale bestuurder zijn rijbewijs kwijtraken, te maken krijgen met hoge boetes of aangemeld worden voor een Educatieve Maatregel Gedrag en verkeer (EMG). In sommige gevallen moet de bestuurder zelfs voor de rechter komen.

Artikel 5 van de Wegenverkeerswet, 'Kapstokartikel'

Het is voor iedereen verboden om zich zo te gedragen dat er op de openbare weg hinder of gevaar wordt veroorzaakt, of kan worden veroorzaakt.

Sociaal en defensief rijgedrag

Sociale weggebruikers zetten op de juiste momenten hun eigen belang opzij. Dit gaat verder dan het toepassen van de regels en zelf zo min mogelijk fouten maken. Ze proberen eventuele fouten van anderen te voorspellen en herkennen en helpen vervolgens met het opvangen ervan.

Om sociaal rijgedrag te kunnen vertonen zal je defensief moeten rijden. Dit betekent dat je ver vooruitkijkt, op tijd je snelheid aanpast en rekening houdt met onverwachte situaties. Voor bromfietzers, snorfietzers en bestuurders van een speedpedelec is dit extra belangrijk, omdat je met deze voertuigen extra kwetsbaar bent.

Rustig en ruim om een ruiter heenrijden valt onder sociaal en veilig rijgedrag.

Merk je dat een voetganger jou niet heeft opgemerkt en zomaar oversteekt, reageer dan sociaal en geef hem de ruimte.

Anticiperen

Ver vooruitkijken en vooruitdenken. Het op tijd herkennen van mogelijk gevaarlijke situaties en jezelf instellen op de handelingen die je moet uitvoeren. Het daadwerkelijk uitvoeren van deze handelingen valt onder defensief rijden.

Rekening houden met spelende kinderen en direct reageren zodra er een bal de weg op rolt, valt onder anticiperen.

Zowel anticiperen als defensief rijden betekent niet dat je extra langzaam gaat rijden. Het betekent ook niet dat je overal voorrang moet gaan verlenen terwijl je zelf voorrang hebt. Het betekent dat je je probeert in te leven in wat andere weggebruikers van plan zijn en wat ze van jou verwachten. Hier pas je jouw gedrag alvast op aan.

Besluitvaardig rijgedrag

Besluitvaardig rijden betekent dat je op tijd de juiste beslissingen durft te nemen en deze ook vlot uitvoert. Laat hierbij ook duidelijk zien wat je van plan bent. Hiervoor is een goede kennis van de verkeersregels en een goed verkeersinzicht noodzakelijk.

Hoe meer ervaring je hebt, hoe makkelijker het wordt om besluitvaardig te rijden. De termen defensief rijgedrag, besluitvaardig rijgedrag en anticiperen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het belangrijkste onderdeel hierin blijft: Kijk ver vooruit en begin op tijd met nadenken en indien nodig handelen.

Verkeersgedrag en verkeersveiligheid

Jaarlijks overlijden meer dan 600 personen aan de gevolgen van een verkeersongeval. Bijna driekwart van de slachtoffers is een man en een kwart is jonger dan 29 jaar.

Als je kijkt naar het ongevalsrisico per gereden kilometer, ligt dat verreweg het hoogst bij de gemotoriseerde tweewielers zoals bromfietsen en motoren. Het risico dat je als bromfietser in het verkeer iets overkomt is zelfs zo'n 10x hoger per kilometer dan voor automobilisten. Dit heeft te maken met de slechte zichtbaarheid van jou als bestuurder en het gebrek aan veiligheidsvoorzieningen zoals een kreukelzone of airbags. Maar het heeft ook zeker te maken met de mentaliteit van de bestuurder zelf. Bromfietzers zijn meestal tussen de 16 en 25 jaar. Het is bekend dat deze leeftijdscategorie vaak meer risico neemt. Daarnaast speelt ook groepsdruk en het gebruik van alcohol en drugs een grote rol.

	Oorzaak ongeval in %
Menselijke fouten	ongeveer 92%
Problemen met het voertuig	ongeveer 5%
Weg- en weersomstandigheden, omgevingsfactoren	ongeveer 3%

De meeste ongelukken ontstaan dus door menselijke fouten. Je ziet iets over het hoofd, kent de verkeersregels niet, of schat iets verkeerd in. Maar een heel klein deel van de ongelukken ontstaan door het voertuig, zoals slecht onderhoud, een fabricagefout of technisch mankement.

Bij een nog kleiner deel ontstaat het ongeluk door de omgeving, zoals slechte zichtbaarheid door bijvoorbeeld mist, aanrijdingen met overstekend wild of andere weg- en weersomstandigheden. Maar ook hierbij kun je je afvragen of je er als bestuurder niet anders op had moeten reageren om ongelukken te voorkomen.

Risicofactoren

Veel menselijke fouten ontstaan omdat bestuurders niet genoeg opletten. Dit is vaak niet expres, maar kan meestal wel voorkomen worden. Hoe goed je oplet wordt beïnvloed door verschillende factoren.

Gemoedsgesteldheid

Je gedachten kunnen afdwalen doordat je verdrietig of boos bent, of juist blij en enthousiast over iets dat je net hebt gehoord.

Omdat onze hersenen veel minder tegelijk kunnen dan wij denken, ben je op zo'n moment minder geconcentreerd aan het rijden. Ook wordt je rijstijl vaak anders door emoties. Boze mensen rijden bijvoorbeeld meestal agressiever.

Vermoeidheid

Ook bij vermoeidheid ben je minder oplettend. Je reageert trager en kunt minder goed nadenken. Vermoeidheid heeft hetzelfde effect op je rijstijl als het gebruik van alcohol. Ga dus niet rijden als je te moe bent. Blijf thuis als je niet echt weg moet.

Bij het rijden van lange afstanden voorkom je vermoeidheid door minimaal eens per twee uur een kwartier pauze te houden.

Ben je moe, ga dan liever niet rijden.

Tijdens het besturen van een bromfiets mag je geen telefoon in je handen houden.

Afleiding

Veel ongevallen in het verkeer ontstaan door afleiding. In het verkeer is de mobiele telefoon hiervan meestal de oorzaak. Het vasthouden van de mobiele telefoon (en andere mobiele communicatie apparatuur) is daarom voor **alle bestuurders** verboden tijdens het rijden. Het gaat daarbij niet alleen om bellen, maar alles waarbij je de telefoon vast hebt. Dus ook appen, de navigatie instellen of scrollen door je playlist. Moet je echt iets doen met je telefoon, stop dan even op een veilige plek.

Handsfree bellen (bijvoorbeeld met oordopjes) is wel toegestaan, maar zorgt net zo goed voor afleiding. Net als het luisteren naar muziek. Ook hoor je omgevingsgeluiden dan minder goed, waardoor je sommige dingen te laat opmerkt.

Ziekte of lichamelijke gebreken

Ook lichamelijke gebreken of ziekte kunnen ervoor zorgen dat je minder goed kunt rijden. Als je bijvoorbeeld een gekneusde of gebroken pols hebt, kun je de bromfiets niet meer goed besturen. Je mag dan niet meer rijden. Rijden is ook niet verstandig als je je door ziekte minder goed kunt concentreren. Bijvoorbeeld als je koortsig bent, hoofdpijn hebt, of je gewoon niet lekker voelt.

Afleiding, stress, emoties, groepsdruk, vermoeidheid en lichamelijke ongemakken zijn allemaal flinke risicofactoren in het verkeer. De gevaren hiervan worden vaak onderschat. Het grote probleem van deze factoren is dat ze niet te meten zijn, zoals dit bij alcohol wel kan.

Standaardglas alcoholhoudende drank

Eén standaardglas wijn bevat evenveel alcohol als één standaardglas bier of één standaardglas sterke drank.

Alcohol

Alcohol is in alle opzichten negatief voor je rijstijl. Je denkt dat je beter gaat rijden, terwijl je juist slechter gaat rijden. Je waarneming wordt slechter, je reageert minder snel en neemt meer risico's.

Eén standaardglas alcoholhoudende drank is pas na 1-1,5 uur weer uit je lichaam.

De ongevalskans is in de tussentijd flink hoger, afhankelijk van hoeveel je drinkt.

Van vier keer zo hoog na drie tot vier glazen, tot 20 keer zo hoog bij vijf tot zes glazen.

Drugs

Alle soorten drugs werken negatief op jouw rijstijl. Hoe precies, dat hangt af van de soort. Als voorbeeld: drugs zoals wiet en hasj zorgen voor een slechtere concentratie en een trager reactievermogen. Oppeppende drugs zorgen er juist voor dat je agressiever en sneller gaat rijden omdat je denkt dat je alles aankunt en super scherp bent. Als je drugs hebt gebruikt, kan het soms tot meerdere dagen duren voordat de drugs uit je lichaam is en je weer mag rijden. De politie kan dit controleren door middel van een speekseltest.

Geneesmiddelen

Het kan ook strafbaar zijn om met bepaalde medicijnen aan het verkeer deel te nemen, omdat deze de rijvaardigheid kunnen beïnvloeden. Dit zijn bijvoorbeeld slaapmiddelen. Maar ook antidepressiva, medicijnen voor het hart of de bloeddruk, of zelfs oogdruppels die tijdelijk het zicht verminderen, kunnen hieronder vallen. Dit zijn niet alleen middelen die worden voorgeschreven door een arts.

INKIJKEXEMPLAAR

De rest van dit hoofdstuk is
niet beschikbaar in het inijkexemplaar

Praktijkexamen brommobiel

Praktijkexamen brommobiel

Om je rijbewijs te halen voor de brommobiel moet je naast het theorie-examen ook een praktijkexamen doen. Het praktijkexamen voor de brommobiel is anders dan voor de tweewielige bromfiets. Bij het praktijkexamen voor de brommobiel voer je een aantal bijzondere verrichtingen uit op een afgesloten terrein en ga je niet de openbare weg op. Dit maakt het examen makkelijker, maar het heeft ook een groot nadeel. Zodra je je rijbewijs hebt gehaald, ga je namelijk volledig onervaren de weg op in een voertuig dat veel weg heeft van een kleine auto.

Slaag je voor het praktijkexamen brommobiel, dan mag je **alleen maar in een brommobiel rijden** en niet op een bromfiets, snorfiets of speedpedelec. Andersom is dit wel het geval. Haal je je praktijkexamen op een tweewielige bromfiets, dan mag je op een bromfiets, snorfiets en speedpedelec, én in een brommobiel rijden.

Bij het praktijkexamen voor de brommobiel moet je zes bijzondere verrichtingen doen. Er zijn twee verschillende groepen van vijf verrichtingen. De examinator kiest welke van deze twee groepen je moet doen. Daarnaast is er één verrichting die je altijd moet doen: de stop in een bocht. De verschillende verrichtingen staan op de volgende pagina's uitgelegd.

Groep 1

Halve draai

Hierbij moet je het voertuig binnen de beschikbare ruimte (een breedte van elf meter) in één keer in een vloeiende lijn (naar links) keren. Bij deze manier van keren rijd je vooruit.

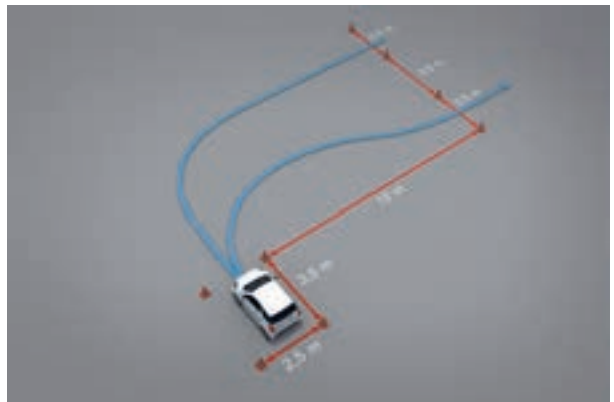
Fileparkeren voorwaarts

Hierbij moet je laten zien dat je binnen een beperkte ruimte (een vak van tweeënhalve meter breed en tien meter lang) het voertuig parkeert voor een denkbeeldige auto en daarna weer vooruit wegrijdt. Je moet hierbij laten zien dat je dit op een beheerste en vloeiende manier kan.

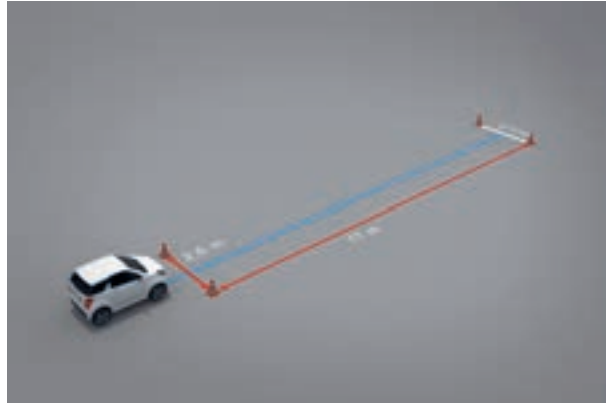
Vakparkeren achterwaarts

Je moet hierbij met gedoseerde snelheid het voertuig achteruit rijdend recht in het vak parkeren. Daarna rijd je met een korte bocht naar rechts vooruit het vak weer uit.

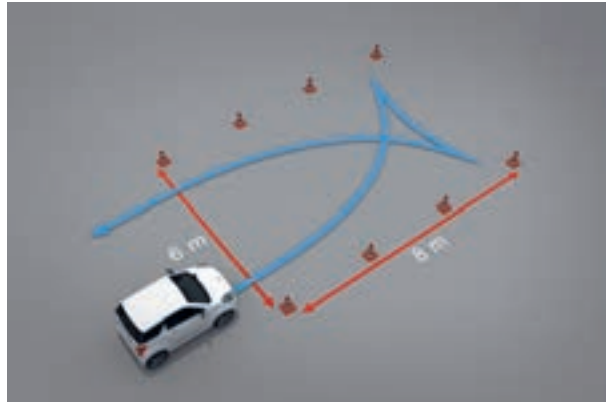
Precisiestop

Hierbij kom je aanrijden met 35 km/u. Je begint met remmen bij het eerste poortje. Je remt zo gelijkmatig mogelijk en komt netjes tot stilstand bij het tweede poortje. Deze staan 17 meter uit elkaar.

Keren d.m.v. steken

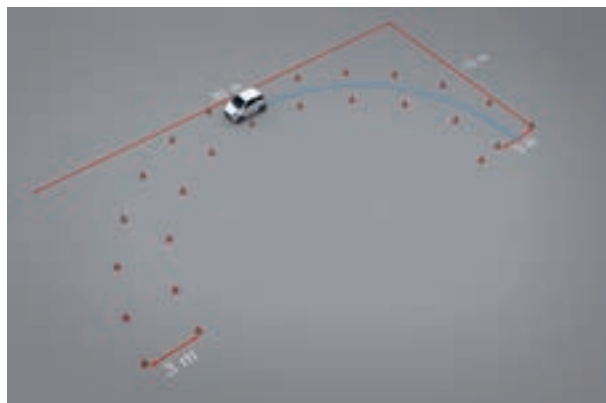
Je moet hierbij het voertuig in een denkbeeldige straat van zes meter breed vlot keren. Je mag niet sturen bij stilstand. Na het keren rijd je weer rustig weg.

Groep 1 en 2

Stop in een bocht

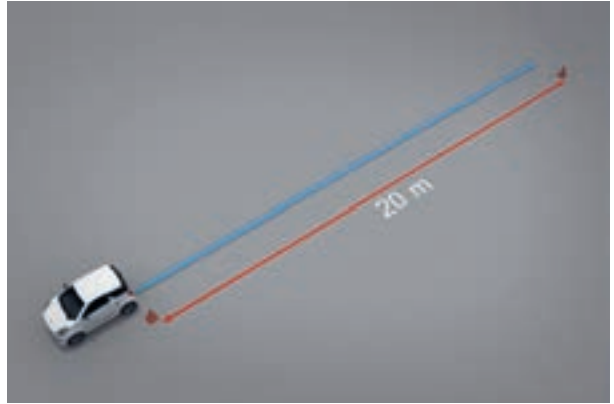
Hierbij moet je met 30 km/u een bocht inrijden. Op teken van de examiner moet je krachtig remmen en tot stilstand komen. Het voertuig mag hierbij niet buiten de pylonen komen en de wielen mogen niet blokkeren.

Groep 2

Recht achteruit rijden

Hierbij moet je twintig meter met gelijkmatige snelheid recht achteruit rijden naar een vast punt. Probeer hierbij zo min mogelijk te sturen om te corrigeren. Je moet het voertuig stoppen met de achterkant binnen een halve meter van de pylon.

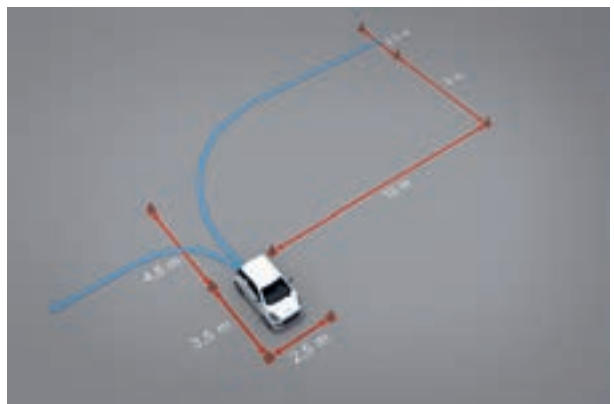
Fileparkeren achterwaarts

Hierbij moet je het voertuig achteruit parkeren in een vak van tweeënhalve meter breed en acht meter lang en daarna weer vooruit wegrijden.

Vakparkeren voorwaarts

Je moet met gedoseerde snelheid het voertuig vooruit recht in het vak van tweeënhalve meter breed en drieënhalve meter lang parkeren. Daarna met een korte bocht naar rechts achteruit uit het vak weer uitrijden.

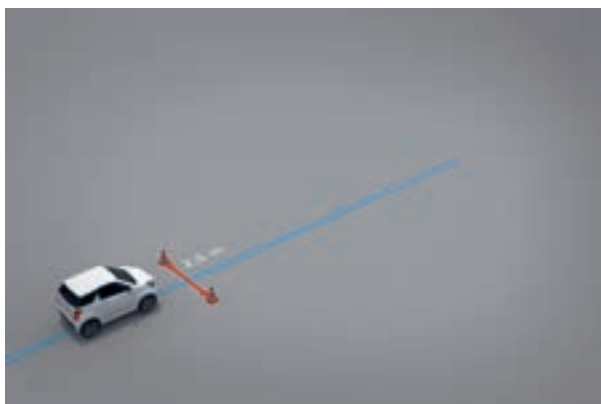
Uitwijkcoëfening

Bij deze oefening rijd je met een lage snelheid en op de juiste manier sturend om een pylon heen. Deze staat zes meter naar links. Na de pylon stuur je weer terug naar rechts om de weg op de oorspronkelijke rijlijn te vervolgen.

Noodstop

Bij deze oefening is het de bedoeling dat je zo stevig mogelijk remt bij 40 km/u zonder dat je de controle over het voertuig verliest.

Informatie websites

Instanties

www.rdw.nl
www.politie.nl
www.belastingdienst.nl
www.ibki.nl
www.rijkswaterstaat.nl
www.swov.nl

Verenigingen

www.anwb.nl
www.knmv.nl
www.vvn.nl
www.ehbo.nl

Regels, wetten en overheid

www.rijksoverheid.nl
wetten.overheid.nl

Examen reserveren

www.cbr.nl
www.digid.nl

Colofon

Voor vragen kun je contact opnemen met LENS verkeersleermiddelen via helpdesk@theorieboek.nl. Alhoewel deze uitgave met de grootste zorg is samengesteld, kan het voorkomen dat er onjuistheden zijn. Wij stellen het zeer op prijs wanneer ons dat gemeld wordt. Ook kunnen wetten en regels inmiddels zijn gewijzigd sinds het ter perse gaan. Wij verwijzen je voor de nieuwste wijzigingen naar www.lensmedia.nl. Aan de inhoud van dit boek kunnen geen rechten worden ontleend.

Ontwikkeling:	LENS verkeersleermiddelen
Redactie:	P. Somers, S. Greving
Vormgeving:	Comceptum
3D vormgeving:	T. Velthuis
Fotografie:	LENS verkeersleermiddelen, iStockphoto, Shutterstock

Met dank aan: CBR, Politie, RDW, CROW, Comceptum, VRB, KNGF Geleidehonden (Melanie en Wylou), Stintum Holding B.V. en natuurlijk jou als lezer!

© LENS verkeersleermiddelen
Zwolle, Nederland, www.lensmedia.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

58

Dit theorieboek bevat de volledige lesstof die je nodig hebt om te slagen voor het CBR theorie-examen bromfiets. Ook de regels omtrent snorfietsen, speedpedelecs en brommobielen zijn hierin opgenomen. In het boek worden alle verplichte begrippen helder verklaard. Alle theorie wordt stap voor stap uitgelegd en is voorzien van duidelijke illustraties en handige schema's. In het theorieboek vind je tevens een overzicht van alle relevante verkeersborden en uitleg en illustraties over het praktijkexamen voor de brommobiel.

Het boek is onderverdeeld in precies dezelfde 8 onderwerpen als het CBR hanteert.

De in dit boek opgenomen lesstof voldoet aan de meest actuele Nederlandse en Europese wet- en regelgeving.

Naast het theorieboek kun je gebruikmaken van online oefentoetsen en proefexamens. Met de oefentoetsen kun je testen of je de stof van het hoofdstuk volledig beheerst. Met de proefexamens kun je controleren of je klaar bent voor het echte CBR theorie-examen. De proefexamens werken net zoals bij het CBR. Na afloop van een theorie-examen krijg je een studieadvies. Dit studieadvies verwijst naar de onderwerpen in het theorieboek. Zo weet je precies wat je nog moet verbeteren.

Voor de online oefentoetsen en proefexamens heb je een toegangscode nodig. Heb je deze nog niet? Dan kun je deze aanschaffen op www.theorieboek.nl.

www.theorieboek.nl
helpdesk@theorieboek.nl

